

Suddjet ja ovddidit álgoálbmotbuvttaduvvon gálvvuid ja bálvalusaid nehtas

Dađistaga eambbo ovttas čadnon máilmmis geavahit muhtun oassi álgoálbmogiin ja báikkálašservodagain digitála ekonomii ja dahje digitála neahttaservodaga, ja sosiála mediaid márkanfievrridan dihte iežaset gálvvuid ja bálvalusaid. Online- geavahanvuogádagat fáallet smávva ja gaskastuora fitnodagaide ja álggaheddjiide álgoálbmotservodagain ja báikkálašservodagain ođđa vejolašvuođaid maiguin sáhttet aktiivvalaččat ovddidit ja viiddidit iežaset doaimmaid ja olahit iežaset kundariidda eambbo njuolggalaš ja heivvolaš vugiiguin. Lassi olámuttuin dattege čuvvot ođđa vuoijjalaš vuoigatvuođalaš hástalusat. Ovdamunit doaimmaid doaimmahit neahtas sáhttet leat stuorrát, muhto smávva ja gaskastuora fitnodagat ja álggaheaddjit álgoálbmotservodagain ja báikkálašservodagain fertejit buori áiggis ovdal reflekteret movt sii áigot ovdánahttit heivvolaš vuoijjalaš vuoigatvuođalaš strategijaid sihkkarastin dihte iežaset ja iežaset báikkálašservodagaide neahtas.

1. Registrere iežat fitnodatnama, logo ja domeananama (interneahttačuuhusa) gálvomearkan

Vuosttaš lávki vuovdit online:s lea háhkat oassálastima online. Du doaibma sáhtta ásaht oassálastima nehtas go oastá domeananama ja ovdánahtta neahttabáikki dahje ávkkástallá reaidduin mat fálljuvvojit iešguđetge online- geavahanvuogádagain nugo sosiála mediain. Fuolat dan ahte leat registreren iežat fitnodatnama gálvomearkan vai hehttet ahte earát geavahit dahje registrerejit seamma nama go dus. Lassin fitnodatnammi sáhttet gálvomearkkat maidai geavahuvvot suddjen dihte logoid, buktagiid namaid ja eará mihtilmas mearkkaid mat geavahuvvojit nehtas. Go dus vuos lea gálvomearka, de galggat geavahit dan. Čájet iežat gálvomearka ja symbola iežat registrerejuvvon gálvomearkkas (®, TM dahje sullasaš), iežat buktagiin dahje iežat čađamanni doaimma geavahanvuogádagain nehtas.

2. Geavat dahkkivuoigatvuođa dahje hábmen- ja minstarregistrerema suddjen dihte hámi ja eará kreatiivvalaš sisdoalu iežat nehta doaibmangeavahanvuogádagas

Neahttabáikki hábmen dahje neahttasiidu sáhtta suddjejuvvo dahkkivuoigatvuođain dahje hábmenregistreremiin. Suddjen čuovvu dahkkivuoigatvuođa mielde automáhtalaččat go leat hábmen buktaga, muhto don dárbbášat registreret hábmemah dahje minstara. Seamma ládje sáhtta sisdoallu mii čájehuvvo nehtas, nugo čálalaš materiála, govat, videot, musihkka dahje grafihkka maidai suddjejuvvo dahkkivuoigatvuođain. Mital geavahedjjiide ahte du neahttabáikki sisdoallu dahje du siiddut sosiála mediain leat suddjejuvvon dahkkivuoigatvuođain, merke juohke siidui dahkkivuoigatvuođamearkka (© dahje sáni «Copyright» dahje sullasačča). Bija dahkkivuoigatvuođamearkka juohke gova báldii dahje daga nu ahte šaddá váttis kopieret du govaid, bija čáhcemearkka daidda. Ale nehtas geavat govaid main lea alla čuokkis čoahkku (“hi-res govat”).

3. Ale almmut kultuvrralaš hearckes, čiegus, bassi dahje kommersiála árvosaš dieđuid neahtas

Interneahtta lea dahkan vejolažžan olahit dieđuid maid álkit gávdná go čuggesta ovttá boalu. Fitnodatčiegusvuodáláhka suddje árvosaš dieđuid, nugo buvttadanteknihkaid, buvttadanproseassaid ja spesialiserejuvvon máhtu, muhto berret váldit jierpmálaš lávkkiiid čiegusdoallat dehálaš dieđuid. Ovdamearkka dihte dan sadjáigo čájehit movt du buktagat ráhkaduvvojit, de sáhtát baica čájehit gos dat ráhkaduvvojit. Jus lea dárbbalaš, fuolat ahte dain geain lea ovddasvástádus bajásdoallat du oassálastima neahtas, nugo bargiin, on- line bálvalusaid bargiin, neahttabáikevdoánahttiin dahje earáin geat fáallet bálvalusa dihtet bures oskkáldasvuoda erenoamáš dieđuid birra mat leat čadnon du doibmii dahje báikkálaš servodahkii. Árvvoštala váldit jávohisgeatnegasvuoda eavttuid šiehtadusaide maid dagat bargiiguin ja bivdde vuolláičállit jávohisgeatnegasvuoda gávpeoasálaččain dahje earáiguin geaiguin ovttasbargat.

4. Dihtomielalašvuotta iežat erenoamáš ja autenttalaš buktagiidda ja bálvalusaide

Veahket iežat kundariid ja sosiála media čuovvuid ipmirdit ahte lea oaivil ja árvu du gálvvuid ja bálvalusaid duogábealde, beaktilis digitála muitalanstrategiijaid bokte. Digitála muitalusat sáhttet dagahit dovddolaš oktavuoda du gehččiiguin ja dahká vejolažžan juohkit dieđuid iežat erenoamáš gálvvuid ja bálvalusaid ja daid čanastagaid birra mat dain lea du iežat árbevirolaš máhtuin ja du báikkálašservodagain. Dát strategiijat sáhttet nannejuvvotgo geavahat dihto vuoiŋjalaš vuoigatvuodalaš reaidduid nugo sertifiserenmearkkaid mat sáhttet vejolažžan dahkat gálvomearkadovdama ja olbmuid oazžut dan dihtomillii ahte luohttevašvuotta dahje eará kvalitehtat gálvvuin ja bálvalusain márkánfievrriduvvojit gálvomearkkain. Dan oktavuodas sáhttá mearkalihpuid maid dai geavahit, addin dihte konteavstta ja pedagogalaš dieđuid maid vuoiŋjalaš vuoigatvuotta ii nagot gaskkustit.

5. Leage gozuid nalde ja proaktiivvalaš suddjen dihte iežat neahttasidoalu

Lea du ovdasvástádus gozihit neahta ja iskat ahte ii dáhpáhuva ii- autoriserejuvvon geavaheapmi du neahttasidoalus ja du vuoigŋalaš vuoigatvuođalaš aktiivvas. Jus eaiggádat vuoigŋalaš vuoigatvuođaid, de daga dan dovddusin, ovdamearkka dihte rievttis ja mihtilmas gálvomearkka geavahemiin ja dahkkivuoigatvuođamerkemiin, ja daga dan nu ollugo nákcet. Gozit dárkilit iežat vuoigŋalaš vuoigatvuođalaš aktiivva, maid dai du gálvomearkkaid, dahkkivuoigatvuođa dahje hábmen- ja minstarsuddjen materiálaid maid juogat iežat neahttabáikki dahje iežat sosiála media siidduin, ja jus dárbu de ferte daguid dahkat. Ane muittus ahte sáhtttá gártat divrrasin gieđahallat iežat vuoigŋalaš vuoigatvuođa rivttiid. Muhtun háviid sáhtttá dat eanemus praktihkalaš doaibmaplána leat ahte rihkkojuvvon materiála váldo eret neahtas nu jođánitgo vejolaš lea. Muhtun neahttabáikkiin leat ossodagat mat gieđahallet vuoigŋalaš vuoigatvuođa áššiid, gosa sáhtttá váidit ja bivdit sin iskat ja ávžžuhit dan ahte gutnehuhtti sisoallu váldo eret neahtas.

6. Geavat olámuttus resurssaid smávva ja gaskastuora fitnodagaid ja álggaheddjiid váras, gain lea álgoálbmotvuolgga dahje leat dakkár báikkálašservodagain eret

Vuoigŋalaš vuoigatvuođa rievttit registreren ja gieđahallan sáhtttá gártat divrrasin. WIPO Árbevirolaš máhtu ossodat ii sáhte fállat juridihkalaš ráđđeaddima ja veahki, muhto ossodat sáhtttá čujuhit smávva ja gaskastuora fitnodagaid ja álggaheddjiid gain lea álgoálbmotvuolgga dahje leat eret báikkálašservodagain friddja riekteveahkkái dahje subsidierejuvvon juridihkalaš bálvalusaide. Árbevirolaš máhtu ossodagain sáhtát váldit oktavuoda dáppe grtkf@wipo.int.

Jus háliidat eambo dieđuid das movt vuoigálaš vuoigatvuođalašvuogádat sáhttá doarjut smávva ja gaskastuora fitnodagaid ja álggaheddjiid geain lea álgoálbmotvuolggá, iská dáid almmuhemiid:

Protect and Promote Your Culture: A Practical Guide to Intellectual Property for Indigenous Peoples and Local Communities

Intellectual Property and Folk, Arts and Cultural Festivals: Practical Guide

Background Brief 5: Intellectual Property and Traditional Handicrafts

Making a Mark: An Introduction to Trademarks for Small and Medium-Sized Enterprises

Looking Good: An Introduction to Industrial Designs for Small and Medium-sized Enterprises

Creative Expression: An Introduction to Copyright and Related Rights for Small and Medium-sized Enterprises

Inventing the Future: An Introduction to Patents for Small and Medium-sized Enterprises

World Intellectual Property Organization
34, chemin des Colombettes
P.O. Box 18
CH-1211 Geneva 20
Switzerland

Tel: +41 22 338 91 11
Fax: +41 22 733 54 28

To contact WIPO's External Offices
visit www.wipo.int/about-wipo/en/offices

© WIPO, 2022

Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

The CC license does not apply to non-WIPO content in this publication.

Cover: unsplash.com / © Oriento,
© Alice Pasqual, © Paul Zoetemeijer,
© Federico Beccari;
Getty Images / © Frans Lemmens

DOI: 10.34667/tind.46517